

СТАНОВИЩЕ

От проф. д.н. Венцислав Димов (СУ „Св. Климент Охридски“; Институт за изследване на изкуствата – БАН)

За придобиване на образователната и научна степен „доктор” по Професионално направление 8.3 професионално направление „Музикално и танцово изкуство“ с дисертационен труд на тема: „Принципът „Еспирал“. Взаимодействия с други танцови техники. Подходи при обучението и творческия процес“

На Захари Валериев Нанков, редовен докторант към катедра „Хореография“ в ЮЗУ „Неофит Рилски“ с научен ръководител проф. д.н. Анелия Янева

Въведение с представяне на докторанта

Захари Нанков е редовен докторант към катедра „Хореография“ в ЮЗУ „Неофит Рилски“ (от 2020 г.) и хоноруван преподавател там по дисциплините „Методика на преподаване на модерния танц“; „Композиция на модерния танц“; „Сценична практика“; „Модерни танцови стилове“ и „Хип Хоп танц“. По време на изследователската си работа по дисертационния труд е специализирал е в Palucca University of Dance в Дрезден, Германия. От 2008 г. изучава „Еспирал“ в Студио за модерен танц „G“, обучаван от Цветанка Гергинова, от 2022 г. е артист-балетист в трупата на Държавния музикален и балетен център „Стефан Македонски“. Като редактор на реферираното научно издание „Изкуствоведски четения“ оценявам и две негови участия в международната конференция и публикуваните негови статии.

Описание на дисертационния текст

Дисертационният труд „Принципът „Еспирал“. Взаимодействия с други танцови техники. Подходи при обучението и творческия процес“ е с общ обем от 213 стр. (научен текст – 205 стр.). Библиографията включва 72 заглавия (книги и статии) на български, английски и немски език; източниците – 121 заглавия на дигитални публикации (енциклопедични и журналистически) и видеолинкове.

Разработката е структурирана в увод, три глави и заключение. Приложенията включват: „Кратка професионална биография на Захари Нанков“, „Публикации по темата на дисертацията“, „Справка за приносните моменти в дисертацията“.

В увода са представени мотивацията за избора на темата, обекта и предмета на изследването, целта и научните задачи, посочени са източниците, направени са терминологични уточнения, резюмирано е изложена структурата на труда.

Първа глава, озаглавена „Предшественици на модерния танц“, включва три части: „Танцът в кръг и по спирала като свещенодействие и като сценичен танц“, „Йога – принципи и следващи повлиявания“ и „Настройка на ума – пътят и философията на война/човека на знанието“. В тази базова част от дисертацията Нанков е опитал да представи генеалогията на модерния танц в кръг (Принцип „Еспирал“, създаден от Цветанка Гергинова) в широки времена и пространства: от ритуални употреби в Централна Америка, Мала Азия и Паневритмията на Дънов; през йога-учението; до концепциите за единство на човека с космоса в митологията на толтеките според книгите на Теун Марес, Карлос Кастанеда, Дон Мигел Руис.

Втора глава „Разновидности на модерния танц“ щрихира някои основни техники, свързани с представата за модерен танц, разделяйки ги в 5 части: „Немският експресивен танц...“; „Американски модерен танц“; „Лусинда Чайлдс и нейната хореографска визия“; „Принципи на Джаз-танца“ и „Биомеханически принципи, гимнастика и танц – теории и философии“.

Трета глава, назована „Принципът „Еспирал“ – открития и взаимодействия“ е основна в труда. В нея са изложени основните положения на „Еспирал“ като синергичен принцип, който обединява танцови техники, философски идеи и биомеханика. В първата част на главата са анализирани танцови стилове, бойни техники и философски учения, които Цветанка Гергинова разработва и обединява в екзерсис, наречен „Принцип Еспирал“. Втората част излага и анализира методиката на „Еспирал“ (Контрол, Владееене, Творене) като фундаменти, философска концепция и практическо структуриране като екзерсис.

Заклучението излага основните изводи на труда. Въз основата на проучена литература, съпоставки и анализ на концепции и споделяне на собствен практически опит, дисертантът убедено твърди, че Принципът „Еспирал“, създаден от българския педагог и хореограф Цветанка Гергинова, не отстъпва като идейна основа и като танцов фундамент на световните танцови достижения, защото синтезира предходни достижения (гимнастика, философия, медитация и танц) и

предлага своя методика и философия в изчистена педагогическа конструкция, доказала се като универсалност, обхват и приложимост не само в България.

Авторефератът (25 страници) представя структурата и основните моменти в дисертационния труд, включва автосправка за научните приноси и списък на публикации по темата на дисертацията (4 статии и участие в 5 конференции), които надхвърлят минималните национални изисквания.

Анализ и приноси на дисертационното изследване

Захари Нанков извежда в автосправка приносите на своя труд в девет абзаца. Приемам почти всички от така формулираните приноси, които могат да се обобщят и типологизират в три направления: 1). научно-теоретично с преглед на концепции в ритуалния, класическия и модерния танц; 2). Научно-иновативно с представяне и съпоставителен анализ с предходни практики на „Принципа *Еспирал*“, направено за първи път; 3). Приложно-практическо с представяне на авторската методика на Цветанка Гергинова за преподаване и хореографиране.

1). Теоретичната част, базирана на многобройни и различни източници, извежда в етапи развитието на модерни педагогически практики от немския експресивен танц, американския модерен танц и джаз-танца чрез първа съпоставка между тях (№ 4); проучвания върху танците в кръг и по спирала от древността и съвременните им варианти (№ 6); съпоставя и със системи за развиване на качествата на тялото и подобряването на здравословно състояние (№ 7).

2). Изследването поставя за пръв път във фокус съвременна българска методика за танцово обучение – Принцип „Еспирал“ на Цветанка Гергинова (№ 1); то се представя и анализира чрез съпоставка с ритуали в миналото при различни култури, със съвременни системи за танц и здраве, през взаимодействията на танц с философски учения и литературни образи (№ 7, № 8); развитието ѝ като мигриращото танцово знание по оста Германия-Чили-България (№ 5).

3). Практическото приложение на изследването е свързано с аспектите на методика и обучение: при танцьори и любители за постигане на бързи резултати (№ 2); предлага се методика на обучение, състояща се от четири нива (№ 3); изведен е кодекс, отразяващ симбиозата между движението на тялото и на ума – принципа „Еспирал“ за възпитание на тялото, ума и духа на практикуващия (№ 9).

Към тези приноси мога да добавя още няколко: гледната точка на автора е вътрешна, анализирани са процеси, които протичат в момента и в които е включен изследователят (база е собствената изпълнителска, артистична и преподавателска практика на докторанта); изследването притежава качествата актуалност и приложимост, обогатява знанията в приложната наука и образователната практика, свързани с танца и танцуването; представя се иновативна българска практика в динамиката на световни развойни процеси през диахронен и компаративен анализ; авторът притежава необходимата библиографска и теоретична осведоменост.

Препоръки

Би било добре да се представи по-добре методологията (в дисертацията на стр. 5 са посочени лаконично методите на изследването с четири думи). Препоръчвам след редактиране и допълване изследването да бъде издадено като монография. За мен би било важно да разбере нещо повече за изследвания нов принцип „Еспирал“ не само като „текст“ на екзерсис и танц, не само като теория и концепция, а и като практика, споделяна и описвана като преживявания от преподаватели и обучавани, в контекста на учебната зала и сцената.

Заклучение

Общата ми оценка за работата е положителна. Дисертационният труд на Захари Нанков „Принципът „Еспирал“. Взаимодействия с други танцови техники. Подходи при обучението и творческия процес“ е приносен според показателите за научна дейност, посочени в ЗРАСРБ, изследва важна научна и научно-приложна проблематика, доразвива и обогатява съществуващите досега знания в българската хореология. Той отговаря на изискванията на ЗРАСРБ и ППЗРАСРБ за присъждане на ОНС „Доктор“ по „Музикално и танцово изкуство“. Гласувам за присъждане на ОНС „Доктор“ на Захари Валериев Нанков.

31. 10. 2023 г.

проф. дн Венцислав Димов

Evaluation Report

By Prof. D.Sc. Ventsislav Dimov (Sofia University St. Kliment Ohridski; Institute of Art Studies of Bulgarian Academy of Sciences)

For the acquisition of the academic and scientific degree of ‘Doctor’ in the 8.3 Vocational field ‘Music and Dance Arts’ with a dissertation work on the topic “The Espiral Principle. Interplay with other dance techniques. Approaches to teaching and creative processes”.

This dissertation belongs to Zahari Valeriev Nankov, a full-time Ph.D. student at the Choreography Department of the South-West University “Neofit Rilski” with supervisor Prof. D. Sc. Anelia Yaneva.

Introduction with a presentation of the PhD student

Zahari Nankov is a full-time PhD student at the Choreography Department of South-West University “Neofit Rilski” (since 2020), where he is a part-time lecturer of the disciplines “Methodology of Teaching Modern Dance”; “Modern Dance Styles” and “Hip-hop Dance”. During his research for this dissertation, he specialized in Palucca University of Dance (Palucca Hochschule für Tanz) in Dresden, Germany. Since 2008, Zahari Nankov has been a student in Studio for Modern Dance “G” under the mentorship of Tsvetanka Gerginova, where he has been trained in *The Espiral Principle*. Since 2022 he has been an artist-ballet dancer in the troupe of The National Musical Theater “Stefan Makedonski”. As the editor of the referred-to scientific publication in *Art Readings*, I also evaluated two of his publications for an international conference as well as his published articles.

Description of the dissertation text

The dissertation work “The Espiral Principle. Interplay with other dance techniques. Approaches in teaching and creative processes” has a total number of 213 pages (academic text – 205 pages). The bibliography includes 72 resources (books and articles) in Bulgarian, English, and German; 121 resources of digital publications (encyclopedic and journalistic) and video links.

The dissertation consists of an introduction, three chapters, and a conclusion. The appendix consists of a “Short professional biography of Zahari Nankov”, “Publications on the topic of the dissertation”, and “Reference of works which have contributed to the dissertation”.

The introduction presents the motivation behind the choice of topic, the subject of research, and its purpose and scientific objectives. The sources are indicated, terminological clarifications are made, and the structure of the work is summarized.

Chapter One, titled “Predecessors of Modern Dance” consists of three parts: “Dance in a circle and in a spiral - as worship and stage performance”, “Yoga – principles and consecutive influences” and “Mindset – the path and philosophy of the warrior/man of consciousness”. In this foundational part of the dissertation Nankov has tried to present the genealogy of modern dance in a circle (*The Espiral Principle* created by Tsvetanka Gerginova) in broad times and spaces: from ritual uses in Central America, Asia Minor and Peter Deunov’s Paneurythmy; through the practice of yoga; to the concepts of unity between man and universe in the mythology of the Toltecs according to the books of Theun Mares, Carlos Castaneda and Don Miguel Ruiz.

Chapter Two titled “Variations of Modern Dance” outlines some basic techniques related to the notion of modern dance, dividing them into 5 parts: “1. German expressionist dance...”, “American Modern Dance”, “Lucinda Childs and her vision of choreography”, “Principles of jazz dance” and “Biomechanical principles, gymnastics, and dance – theories and philosophies”.

Chapter Three titled “The Espiral Principle – discoveries and interplay” is at the core of the dissertation work. It presents the main principles of *the Espiral* as a synergy which brings together dance techniques, philosophical ideas and biomechanics. The first part of the chapter provides an analysis of dance styles, martial art techniques and philosophical doctrines, which Tsvetanka Gerginova develops and unites in a system of exercises called “The Espiral Principle”. The second part presents and analyses the “Espiral” methodology (Control, Master, Create) as foundations, philosophical concepts and practical structuring in a system of exercises.

The conclusion sets out the main deductions of the dissertation. Based on the researched literature, comparisons and analysis of concepts, as well as sharing personal practical experience, the doctoral student confidently asserts that *The Espiral Principle* created by the Bulgarian pedagogue and choreographer Tsvetanka Gerginova has both the ideological basis and dance foundations to live up to the world-renowned dance principles as it synthesizes the achievements of its predecessors (gymnastics, philosophy, meditation, and dance) and in addition to

them, it offers its own methodology and philosophy in one orderly pedagogical structure, whose universality and scale of implementation are of global significance.

The abstract of the dissertation work (25 pages) presents the structure and the main concepts of the dissertation. It includes a self-reference to the scientific contributions and a list of publications on the topic of the dissertation (4 articles and participation in 5 conferences), which exceeds the minimum national requirements.

Analysis and contributions of the dissertation research

Zahari Nankov lists the contributions of his work in nine paragraphs. I accept almost all of the so-formulated contributions, which can be summarized in three points: 1) scientific-theoretical with an overview of the concepts of the ritual, classic and modern dance; 2) scientific-innovative with a presentation and comparative analysis of the predecessors of *The Espiral Principle*, done for the first time; 3) practically applied due to the presentation of the original methodology of teaching and choreographing created by Tsvetanka Gerginova.

- 1) The theoretical part based on the numerous and diverse resources, outlines the stages of development of the pedagogical practices of the German expressionist dance, American modern jazz and jazz dance presenting the first comparison done between them (№ 4); research on dance in a circle and along a spiral – ancient and contemporary variants (№ 6); comparison with systems directed to the development of the qualities of the body and the improvement of overall health (№ 7).
- 2) The research brings to focus for the first time the contemporary Bulgarian methodology for teaching dance *The Espiral Principle* created by Tsvetanka Gerginova (№ 1); it is presented and analysed through comparison with ancient rituals of different cultures with contemporary systems for dance and health, through the interaction between dance and philosophical doctrines and dance and literary figures (№ 7, № 8); its development as migrating dance knowledge along the axis Germany – Chile – Bulgaria (№ 5).
- 3) The practical application of the research is related to the aspects of methodology and teaching of dancers and non-professionals for the achievement of quick results (№ 2); a methodology of teaching which consists of four levels is proposed (№ 3); a code which reflects the

symbiosis between body, mind and spirit is outlined – *The Espiral Principle* for the training of the body, mind and spirit of the practitioner.

I can add a few more contributions to the abovementioned ones: the perspective of the author is internal, he analyses presently occurring processes in which he participates (the starting point is the personal, artistic and teaching practice of the PhD student); the research is relevant and applicable, it enriches the knowledge of the applied scientific and educational practice related to dance and dancing; it presents an innovative Bulgarian practice in the dynamics of global development processes through diachronic and comparative analysis; the author presents the necessary bibliography and theoretical knowledge.

Recommendations

It would be beneficial if the methodology is presented more extensively (the methods of the research are presented laconically on page 5 of the dissertation with four words). I recommend that after editing and extending the research, this work be published as a monograph. For me, it would be important to learn more about the researched new *Espiral principle* not only as a “text” presenting the system of exercises and dance, not only as a theory and concept but also in practice, shared and described in the experiences of teachers and learners, in the context of the study hall and the stage.

Conclusion

My overall assessment of the dissertation is positive. The dissertation work of Zahari Nankov “The Espiral Principle. Interplay with other dance techniques. Approaches in teaching and creative processes” makes a contribution according to the indexes of scientific work defined by the Act on the Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria; it researches important scientific and scientifically applied matters, it develops further and enriches the already existing body of knowledge in the Bulgarian choreology. Nankov meets the requirements of the Act on the Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria and its code of conduct to be awarded the educational qualification degree “Doctor” of “Music and Dance Arts”. I vote for

Zahari Nankov to be awarded the educational and scientific degree
“Doctor”.

31.10.2023

Prof. D. Sc. Ventsislav Dimov